

Geneesmiddelen met gelijkende namen: een belangrijke oorzaak van medicatiefouten

[Reeds verschenen in de rubriek "Goed om te weten" op onze website op 17/05/17]

Het BCFI werd recent op de hoogte gebracht van een vergissing waarbij in plaats van dexamfetamine-harde capsulen, magistraal voorgeschreven in het kader van ADHD, dexamethason-harde capsulen werden bereid en afgeleverd. De vergissing werd pas vastgesteld nadat bij de patiënt een aantal typische corticosteroïd-geïnduceerde ongewenste effecten (*moon face*, striemen...) waren opgetreden.

Enkele commentaren.

- Vergissingen met betrekking tot geneesmiddelen met gelijkende namen of met gelijkaardige verpakkingen of etiketteringen (zogenaamde) zijn één van de belangrijkste oorzaken van medicatiefouten. Dergelijke vergissingen kunnen optreden in elke schakel van het medicatiecircuit (voorschrijven, bereiden, afleveren, toedienen en innemen van het geneesmiddel).
- Meerdere instanties hebben lijsten opgesteld van geneesmiddelen met gelijkende namen (zie Tabel met een niet-exhaustieve lijst). Dergelijke lijsten, wanneer aangepast aan de eigen omgeving (ambulante apotheek, ziekenhuisomgeving, thuisomgeving), kunnen een hulpmiddel zijn om de geneesmiddelen met risico van dit type medicatiefouten te identificeren en preventieve maatregelen te nemen.
- In de geconsulteerde bronnen worden meerdere maatregelen voorgesteld om te trachten dergelijke vergissingen te vermijden. Deze maatregelen gaan van nog meer aandacht van de firma's bij de keuze van de *Algemene Internationale Benaming* (INN) en de specialiteitsnaam, tot bijvoorbeeld het gebruik van elektronische voorschriften en geprinte geneesmiddeleninformatie voor de patiënt, het vermijden van afkortingen van geneesmiddelen, het aanbrengen van bijkomende labels op het etiket...
- Om medicatiefouten te kunnen identificeren en zo maatregelen te kunnen nemen om de zorgprocessen te verbeteren, dienen vergissingen gerapporteerd te worden. Dit impliceert openheid, en vereist een *no blame*-cultuur, zonder daarbij de individuele verantwoordelijkheid uit te schakelen. Vanuit het Belgisch Centrum voor Geneesmiddelenbewaking wordt aangemoedigd om medicatiefouten, al dan niet geassocieerd aan een ongewenst effect, te melden via de "gele fiches".

- De "gele fiches" zijn verkrijgbaar bij de dienst geneesmiddelenbewaking (adversedrugreactions@fagg.be) of kunnen worden gedownload in pdf-formaat op de FAGG-website of de BCFI-website (www.bcfi.be > Downloads). Ongewenste effecten kunnen ook online gemeld worden

via www.gele fiches.be

- Zie ook artikel "Medicatiefouten: ook te melden" in de VIG-NEWS van juni 2016.

Tabel. Lijst van geneesmiddelen met gelijkende namen (niet exhaustief)

Aldactone® – Aldactazine®	Lanoxin® – Naloxone®
Aldactone® - Aldomet®	Litican® – Litak®
Actos® – Actonel®	Loratadine® - Lorazepam®
Akton® – Akineton®	lormetazepam – lorazepam
Amarylle® – Reminyl®	Lamisil® – Lamictal®
Apranax® - Atarax® - Atacand®	Losec® – Lasix®
Aprovel® - Apocard®	Neoral® – Nizoral®
Aricept® – Azilect®	oxybutynine – Oxycontin®
Cataflam® - Catapressan®	propranol - propranolol
Clozan® - Clozapine®	Ramipril – Reminyl®
dexamfetamine – dexametason	Solu-Medrol® – Solu-Cortef® – Depo-Medrol®
Diflucan® – Diprivan®	Somatostatine – Sandostatine®
Dixarit® – Deanxit®	Terramycine® – Terra-cortril®
Ebixa® – Evista®	tramadol (Tradonal®) – trazodon (Trazolan®)
Flaminal® - Flamigel®	Tradonal® - Trafloxal®
Fraxiparine® – Fraxodi®	Valium® – kalium
Gabbroral® – Gambaran®	Valtran® - Valsartan®
Humalog® – Humuline®	Vincrisin® – Vinblastine®
Imodium® – Imuran®	Zantac® – Zyrtec®
Isopto-Carpine® – Isopto-Atropine®	Zacor® – Cozaar®
kaliumfosfaat – kaliumchloride	Zyrtec® – Zyprexa®
Keppra® - Ketek®	

Algemene bronnen

- Ad hoc Werkgroep Hoog-Risico Medicatie. Gids ter ondersteuning van een beleid voor hoog-risico medicatie in het kader van het meerjarige programma kwaliteit en patiëntveiligheid 2013-2017, Brussel, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, 2015. Via <https://www.health.belgium.be/nl/2016-gids-hoog-risico-medicatie-2> of direct via

https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/gids_hoog-risico_medicatie_versie_juli_2016_2.pdf
(Publicatie versie 2 - juli 2016)

- Ciociano N en Bagnasco L. Look alike/sound alike drugs: a literature review on causes and solutions. *Int J Clin Pharm* 2014;36:233–42 (doi:10.1007/s11096-013-9885-6)

- Emmerton LM en Rizk MFS. Look-alike and sound-alike medicines: risks and 'solutions'. *Int J Clin Pharm* 2012;34:4-8 (doi:10.1007/s11096-011-9595-x)

- Institute for safe medication practices. FDA and ISMP Lists of Look-Alike Drug Names with Recommended Tall Man Letters. <http://www.ismp.org/Tools/tallmanletters.pdf>

- Ostini R, Roughead EE, Kirkpatrickack CMJ et al. Quality Use of Medicines – medication safety issues in naming; look-alike, sound-alike medicine names. *International Journal of Pharmacy Practice* 2012;20:349–57 (doi:10.1111/j.2042-7174.2012.00210.x)

- Suny Downstate Medical Center. Top 10 Sound-alike & look-alike drugs. https://www.downstate.edu/patientsafety/Look_alike_Sound_alike_drug_list.pdf

- WHO Collaborating Centre for Patient Safety Solutions. Look-alike, sound-alike medication names. <http://www.who.int/patientsafety/solutions/patientsafety/PS-Solution1.pdf?ua=1>

Colofon

De *Folia Pharmacotherapeutica* worden uitgegeven onder de auspiciën en de verantwoordelijkheid van het *Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie* (Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique), vzw erkend door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG)

De informatie die verschijnt in de *Folia Pharmacotherapeutica* mag niet overgenomen worden of verspreid worden zonder bronvermelding, en mag in geen geval gebruikt worden voor commerciële of publicitaire doeleinden.

Hoofredactie: (redactie@bcfi.be)

T. Christiaens (Universiteit Gent),
G. De Loof (Domus Medica) en
J.M. Maloteaux (Université Catholique de Louvain).

Alle informatie en volledig colofon:

www.bcfi.be

Verantwoordelijke uitgever:

T. Christiaens - Nekkersberglaan 31 - 9000 Gent.